



| Guía Docente          |   |                    |   |          |
|-----------------------|---|--------------------|---|----------|
| Datos Identificativos |   |                    |   | 2022/23  |
| Asignatura (*)        | Análise e Teoría da Intervención no Patrimonio  | Código             | 630548001                                       |          |
| Titulación            | Máster Universitario en Rehabilitación Arquitectónica   |                    |   |          |
| Descritores           |   |                    |   |          |
| Ciclo                 | Período   | Curso              | Tipo  | Créditos |
| Mestrado Oficial      | 1º cuatrimestre   | Primeiro           | Obrigatoria                                     | 3        |
| Idioma                | CastelánGalego  |                    |   |          |
| Modalidade docente    | Presencial  |                    |   |          |
| Prerrequisitos        |   |                    |   |          |
| Departamento          | Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición  |                    |   |          |
| Coordinación          | Agrasar Quiroga, Fernando   | Correo electrónico | fernando.agrasar@udc.es                         |          |
| Profesorado           | Agrasar Quiroga, Fernando<br>Paz Agras, Luz   | Correo electrónico | fernando.agrasar@udc.es<br>luz.paz.agras@udc.es |          |
| Web                   | <a href="http://http://udccom.blogspot.com.es/">http://http://udccom.blogspot.com.es/</a>   |                    |   |          |
| Descrición xeral      | Estudo da Teoría da restauración, da Historia do pensamento arquitectónico e das teorías que teñen sustentado os criterios e orientado as accións de Intervención no tempo. Reflexión e prácticas aplicables ao proceso proxecdrtural da rehabilitación, fomentando a capacidade de análise mediante o coñecemento da evolución recente dos plantexamentos políticos, sociais e económicos para a conservación do Patrimonio. |                    |   |          |

| Competencias / Resultados do título |   |
|-------------------------------------|---|
| Código                              | Competencias / Resultados do título   |
| A1                                  | E01. Aptitude ou capacidade para acometer actividades de crítica arquitectónica, mediante a análise do patrimonio edificado baixo diferentes ópticas e a identificación dos precedentes formais, tipolóxicos e estilísticos.  |
| A2                                  | E02. Aptitude ou capacidade para realizar tarefas vinculadas á protección do patrimonio edificado, incluídas a catalogación monumental, a definición de medidas de protección de edificios e conxuntos arquitectónicos, e a redacción de plans de delimitación e conservación.                                    |
| A4                                  | E04. Aptitude ou capacidade para intervir no patrimonio edificado con valor histórico, aspecto que engloba a coordinación do seu estudo e a súa investigación documental, a elaboración de plans directores de conservación e a redacción e dirección da execución de proxectos de restauración e rehabilitación. |
| A8                                  | E08. Aptitude ou capacidade para redactar informes técnicos e proxectos de rehabilitación do patrimonio edificado, incluídas actividades de asesoramento e consultoría.   |
| B1                                  | CB06. Posuír e comprender coñecementos que proporcionen unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e/ou a aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.  |
| B2                                  | CB07. Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.  |
| B3                                  | CB08. Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.                |
| B4                                  | CB09. Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e as razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.   |
| B5                                  | CB10. Que os estudantes manexen as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.   |
| C1                                  | T01. Capacidade de análise e síntese  |
| C2                                  | T02. Capacidade de organización e planificación   |
| C4                                  | T04. Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo  |
| C5                                  | T05. Capacidade para a xestión da información   |
| C6                                  | T06. Resolución de problemas  |
| C7                                  | T07. Toma de decisións  |
| C15                                 | T15. Cultura histórica  |



| Resultados da aprendizaxe   |                                     |                   |   |
|---|-------------------------------------|-------------------|---|
| Resultados de aprendizaxe   | Competencias / Resultados do título |                   |   |
| Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de ser en grande medida autodirixido ou autónomo  |                                     | BP5               | CP1<br>CP4<br>CP5<br>CP6<br>CP7<br>CP15 |
| Establecer una reflexión fundada en el proceso proyectual de intervención en lo construido, además de facilitar la capacidad de análisis sobre obras referenciales para fundamentarlas en las bases teóricas en las que se apoyan.  | AP1<br>AP2<br>AP4                   | BP1               | CP1<br>CP6                              |
| Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.  | AP8                                 | BP2<br>BP4<br>BP5 | CP1<br>CP5<br>CP6<br>CP7                |
| Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vencelladas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos. |                                     | BP3               |   |
| Capacidade de organización e planificación  |                                     |                   | CP2                                     |
| Capacidade de xestión de información  |                                     |                   | CP5                                     |
| Capacidade de análise e de síntese  |                                     |                   | CP1                                     |
| Razoamento crítico  |                                     | BP3               | CP1                                     |
| Cultura histórica   |                                     |                   | CP15                                    |

| Contidos  |  |
|---|--|
| Temas   | Subtemas   |
| 1 Orixes do concepto de Patrimonio, traxectorias dos procesos e teorías da restauración.            | 1.1 Alberti e o concepto de restauración<br>1.2 Do renacemento ao neoclasicismo: o monumento como fonte de inspiración<br>1.3 A Revolución Francesa e a conservación patrimonial   |
| 2 Francia, Italia e España, teorías e experiencias, as Cartas do restauro e lexislacións derivadas. | 2.1 Vitet y Merimée<br>2.2 Canova<br>2.3 Ponz y Bosarte  |
| 3 Revolución industrial e os conflitos tipolóxico e técnico.  | 3.1 Viollet: Restauration Stylistique<br>3.2 Morris: Anti-restoration Movement<br>3.3 Beltrami: Restauro Storico<br>3.4: Botto: Restauro Moderno   |
| 4 Arquitectura moderna: a aniquilación da historia. A museización do patrimonio.                    | 4.1 A modernidade ahistórica<br>4.2 Giovanoni e o Restauro Cientifico<br>4.3 Pane, Bonelli e Brandi: O Restauro Crítico  |
| 5 A experiencia posmoderna: collage e fragmentación. Últimas reflexións teóricas.                   | 5.1 Da Carta de Venecia á Carta de Cracovia<br>5.2 A Modernidade como ben patrimonial<br>5.3 Personalidades creativas e referentes na restauración: Scarpa e Grassi<br>5.4 Rem Koolhaas e o arquitecto como &quot;curator&quot;. |

| Planificación         |                           |   |                         |              |
|-----------------------|---------------------------|---|-------------------------|--------------|
| Metodoloxías / probas | Competencias / Resultados | Horas lectivas (presenciais e virtuais) | Horas traballo autónomo | Horas totais |
|                       |                           |   |                         |              |



|                                       |  |    |    |    |
|---------------------------------------|--|----|----|----|
| Sesión maxistral                      | A1 A2 A4 A8 B1 B3<br>B5 C15            | 18 | 0  | 18 |
| Estudo de casos                       | A1 A2 A4 A8 B2 B3<br>C1 C2 C4 C5 C6 C7 | 3  | 0  | 3  |
| Eventos científicos e/ou divulgativos | C1 C4 C5 C6 C15                        | 0  | 3  | 3  |
| Traballos tutelados                   | A1 A2 A4 A8 B2 B4<br>C1 C2 C4 C5 C6 C7 | 0  | 47 | 47 |
| Atención personalizada                |  | 4  | 0  | 4  |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías                          |   |
|---------------------------------------|---|
| Metodoloxías                          | Descrición  |
| Sesión maxistral                      | Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.<br>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.  |
| Estudo de casos                       | Como complemento das sesións maxistras e co obxecto de promover o aprendizaxe autónomo dos estudantes desenrolaranse en paralelo clases prácticas. Nelas o alumnado enfrentase á resolución de casos concretos nos que poñer en práctica os contidos explicados nas clases maxistras e que, ao mesmo tempo, sirvan de referente aos temas obxecto de estudo nos traballos tutelados asignados.  |
| Eventos científicos e/ou divulgativos | Asistencia a eventos divulgativos (congresos, xornadas, conferencias, etc), organizados pola ETSAC, DPAUC, etc, indicados polo profesorado da materia, como parte dos contidos docentes do curso, co obxectivo de proporcionar ao alumnado coñecementos e experiencias actuais referentes á asignatura.<br>Preparación de material síntese do traballo realizado na materia para a súa exposición conxunta a finais de curso, no evento organizado polo Departamento de Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición: "Arquitecturas en Curso DPAUC" (Paneis, maquetas, debuxos, videos, textos, performances, ...) |
| Traballos tutelados                   | Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.<br>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.   |

| Atención personalizada  |   |
|---|---|
| Metodoloxías  | Descrición  |
| Eventos científicos e/ou divulgativos<br>Estudo de casos<br>Traballos tutelados | O curso complétase cun traballo, que é realizado en parte de modo individual e en parte en grupo, onde se amosa a capacidade para desenvolver un discurso de intervención coherente sobre un determinado edificio. Este traballo poderá compartirse con outras asignaturas do máster, de acordo coa coordinación do profesorado implicados. |

| Avaliación          |  |   |               |
|---------------------|--|---|---------------|
| Metodoloxías        | Competencias / Resultados              | Descrición                                | Cualificación |
| Traballos tutelados | A1 A2 A4 A8 B2 B4<br>C1 C2 C4 C5 C6 C7 | Axeitado desenrolo dun traballo tutelado. | 100           |

| Observacións avaliación |
|-------------------------|
|                         |



É condición necesaria a asistencia a un mínimo do 80% das horas de sesións presenciais programadas.

A entrega do traballo, proposto de xeito personalizado, é unha condición necesaria para superar a asignatura.

A valoración da participación nas clases presenciais, máis a calificación do traballo conforman a nota da asignatura.

Avaliación en convocatoria adiantada: Para poder optar á avaliación en convocatoria adiantada deben cumprirse as condicións de avaliación xeral nun curso previo.

Medidas para o estudantado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia : Non se contemplan.

Plaxio. No relativo ao plaxio se atenderá ao indicado no Art. 14º das Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da UDC: "A detección de plaxio, así como a realización fraudulenta de probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobado, implicará directamente a calificación de suspenso (0) na materia da convocatoria correspondente, invalidando así calquera calificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara á convocatoria extraordinaria".

## Fontes de información

|                                    |   |
|------------------------------------|---|
| <b>Bibliografía básica</b>         | RIEGL, Aloís, El culto moderno a los monumentos, Visor, Madrid, 1987<br>RIVERA BLANCO, Javier, De varia restauratione. Teoría e historia de la restauración arquitectónica, Abada, Madrid, 2008<br>SOLÀ-MORALES, Ignasi de, Intervenciones, GG, Barcelona, 2006<br>O resto da bibliografía será facilitada ao inicio do curso, xa que variará en función dos temas de estudo do traballo. |
| <b>Bibliografía complementaria</b> | Será presentada con cada uns dos temas a desenrolar.  |

## Recomendacións

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

**Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

Técnicas de Investigación e Documentación en Arquitectura/630567104

**Materias que continúan o temario**

**Observacións**

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías